

Üniversite Kütüphanelerinin Dönüşümü

Yaşar Tonta

Hacettepe Üniversitesi

Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

yunus.hacettepe.edu.tr/~tonta/tonta.html

10 Haziran 2014, Ankara

Plan

- Değişim faktörleri
- Açık erişim ve araştırma verilerinin yönetimi
- Yatırımın getirisi
- Türkiye’de durum
- Sonuç

Kütüphane nerede?

- Ev
- Okul
- İş
- Cep telefonu
- ...

There's an App for That

Mobile Information Services at Students' Fingertips

NC STATE UNIVERSITY

As the world becomes increasingly digital and mobile...

- Students expect perpetual and instant access to resources
- The line between physical and virtual interaction becomes blurred
- Adoption costs come down, expanding user base
- Social networks make collaborative learning the norm
- Networks enable new possibilities for "augmented reality"

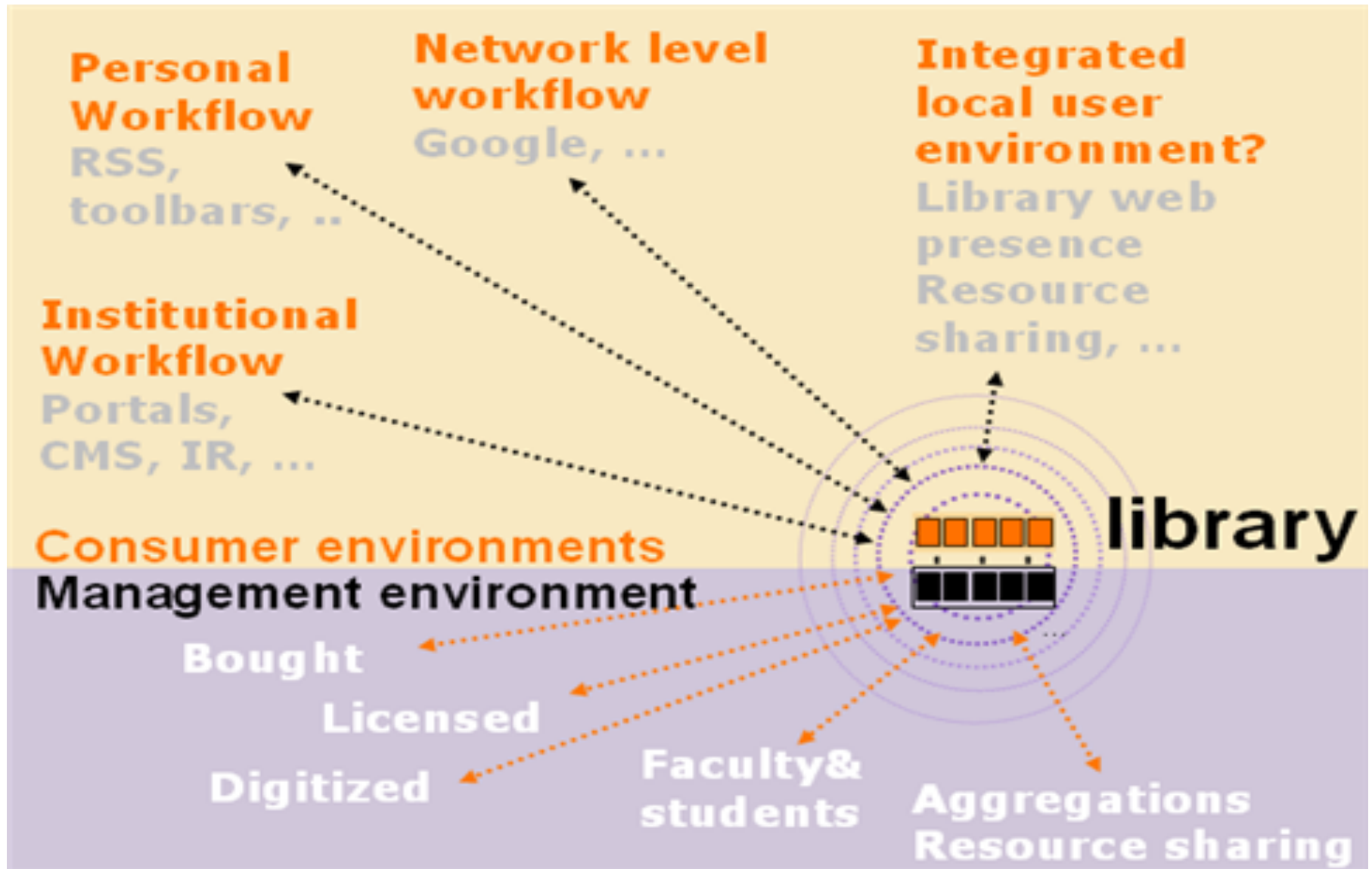


NCSU Libraries Mobile brings library to devices

- Search the catalog
- Locate available computers in library
- Locate available work space
 - *GroupFinder*
 - Study room reservations
- Real-time chat with librarians
- Hours and locations of library branches
- Check the coffee shop line using live webcam

Source: Image courtesy of North Carolina State University; Education Advisory Board interviews and analysis.

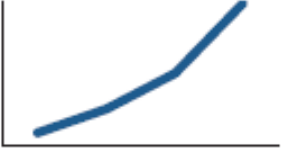
Kullanıcı ve kütüphane çevreleri birbiriyle bütünleşik



Bu sefer farklı

Akademik kütüphanenin dönüşümü
muhtemelen sizin döneminizde olacak

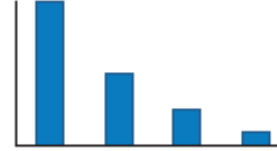
Dört ana değişim faktörü



Sürdürülemeyen
maliyetler



Geçerli
seçenekler



Kullanımın
azalması



Image courtesy of Santa Clara University.

Yeni kullanıcı
talepleri

İki çağı da desteklemek

Geleneksel kütüphane sürdürülebilir değil, ama dijital hizmetler hâlâ «prime time» için hazır değil

Geleneksel kütüphanenin
ayrıştırılması

Dijital hizmetlerin
olgunlaşması

Göçü Yönetme

Kitaplar: e-formatlara ve kullanıcı güdümlü sağlamaya geçiş beklenenden daha zor

Dergiler: Artan fiyatlar «büyük ticaret»e yeni ama ıspatlanmamış alternatifleri teşvik ediyor

Mekân: Dermeler öğrenme mekânı için olan talebi karşılama yeteneğini sınırılıyor

Personel: Talebi düşen geleneksel etkinliklerle meşgul

Kullanıcı
talebi

Sahip olunan
dermeler

Bizim
dönemimizde

Dijital hizmetler

Source: Education Advisory Board interviews and analysis.

Açık erişim

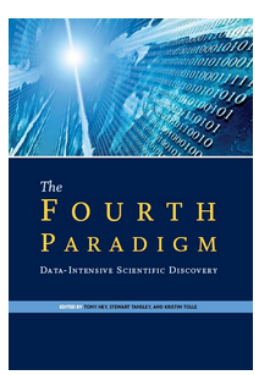
- Kamu kaynaklarıyla yapılan araştırmaların çıktılarına ücretsiz, hemen, sürekli, çevrimiçi erişim (ABD, İspanya, İtalya'da yasayla düzenlenmiş)
- Research Excellence Framework (Birleşik Krallık)
- Avrupa Üniversiteler Derneği
- Birleşik Krallık, Almanya, Hollanda, İsveç, Danimarka vd. ülkelerin girişimleri (30+ fon sağlayıcı yaptırımı, 100+ kurumsal yaptırım)

Araştırma verilerinin yönetimi



- “Büyük veri” herkese açılırsa Avrupa’da yılda 150-300 milyar avro tasarruf sağlanacak
- AB’ye doğrudan ve dolaylı etkisi yılda 140 milyar avro
- Engeller azalmış ve alt yapı iyileştirilmiş olsaydı bu miktar 2008’de 200 milyar avro olacaktı –Avrupa GSMH’sinin %1,7’si)

Veri Yayın Piramidi



(2) Verilerin açıklamaları makaleye ek dosyalarda açıklanır

(1) Veriler makalede yer alır ve açıklanır

İşlenmiş veriler ve veri gösterimleri

(3) Makalede veri merkezlerindeki / arşivlerindeki verilere atıf yapılır

(4) Mevcut veri dizilerini açıklayan veri yayınları

Veri derlemeleri ve yapısal veri tabanları

(5) Kurumun çekmecelerindeki ve disklerindeki veriler

Ham veriler ve veri dizileri

An International Workshop on Research Data Management

November 21, 2014, Hacettepe University Culture Center, Sıhhiye, Ankara, Turkey

Speakers

The invited speakers of the international workshop are as follows (in alphabetical order):

- Dr. **Fuat Akal**, Hacettepe University Department of Computer Engineering, Ankara, Turkey
[Life Sciences Data Management in a Research Center](#)
- Dr. **Rafael Ball**, University Library Regensburg, Germany
[Research Data Management at the Regensburg University Library: From the Initial Data Collection to the Data Management Plan](#)
- Dr. **Wolfram Horstmann**, Göttingen State and University Library, Germany
[Research Data Services at Universities: two examples](#)
- Prof. Dr. emeritus **Rainer Kuhlen**, Department of Computer and Information Science, University of Konstanz, Germany
[Is There a Right to Mine \(r2m\) or Is It a Subject to Licences?](#)
- Dr. **Janna Neumann**, German National Library of Science and Technology (TIB), Germany
[Research Data Management – Activities at University of Hanover](#)
- Prof. Dr. **Yaşar Tonta**, Hacettepe University Department of Information Management, Ankara, Turkey
[Research Data Management: Pushing the Frontiers of Good Research Practice](#)
- **Frauke Ziedorn**, German National Library of Science and Technology (TIB), Germany
[DOIs and DataCite – Ways to Participate](#)



5th International Symposium on Information Management in a Changing World

November 24-26, 2014, Antalya, Turkey



IMCW2014

[Home](#)[About](#)[Speeches](#)[Workshops](#)[Important Dates](#)[Submission](#)[Registration](#)[Accommodation](#)[Contact](#)

Main Theme

“Research Data Management and Knowledge Discovery” being the main theme of the Symposium, **IMCW2014** aims to bring together researchers, data scientists, computer engineers, data repository managers, information scientists and information professionals, data librarians and archivists to discuss the issues pertinent to research data management and open data repositories, and to contemplate on how to design and develop innovative and collaborative knowledge discovery and mining services over the research data. As organizers, we thought this is an opportune time for **IMCW2014** to tackle the challenges of research data management and knowledge discovery, ranging from research data infrastructure to metadata standards, from current research information systems to open source data management systems, from research data journals to metrics, and from knowledge discovery techniques to semantic enrichment of

**ONLINE
REGISTRATION**



HACETTEPE
UNIVERSITY



GOETHE
INSTITUT

[Follow @imcwinfo](#)

Performans Ölçütleri

Geleneksel

- Koleksiyon büyüklüğü
- Süreli yayın başlık sayısı
- Toplam harcamalar
- Kullanıcı sayısı
- Referans sorusu sayısı
- Sunuş sayısı

Yeni

- Yatırımın getirisi
- Kaydolan/mezun olan öğrenci sayısına etkisi
- Öğrenme üzerine etkisi
- Araştırma verimliliğine katkısı
- Araştırma projesi almaya etkisi
- Öğretimi desteklemesi
- Dijital okur yazarlığa etkisi

Üniversite kütüphanelerine yapılan yatırımın getirisi (ROI)

University	ROI Value
University 1	3.44:1
University 2	15.54:1
University 3	1.90:1
University 4	13.16:1 ¹
University 5	0.75:1
University 6	1.31:1
University 7	0.64:1
University 8	1.43:1 ²
University 9	5.60:1 ³

1'e 15

(kütüphaneye yapılan 1 birim yatırım
15 birim hibe geliri olarak geri dönüyor)

Lib-Value

University	ROI Value
University 1	34.41:1
University 2	155.37:1
University 3	19.00:1
University 4	131.65:1 ¹
University 5	7.50:1
University 6	13.13:1
University 7	6.37:1
University 8	14.40:1 ²
University 9	56.05:1 ³

1'e 155

(e-dermelere yapılan 1 birim yatırım
155 birim gelir olarak geri dönüyor)

Katma deęer

- Kütüphaneye yapılan yatırımla araştırma fonu sağlama arasında gözlenen korelasyon
- Okunan makalelerin %67'si kütüphaneden
- Kullanılan kaynakların %79'u elektronik
- Kullanılan makalelerin %95'i elektronik

2014 yılı üniversite bütçeleri (TL)

1	İSTANBUL	786.510.000
2	HACETTEPE	551.282.000
3	ANKARA	541.982.000
4	GAZİ	537.509.000
5	EGE	479.132.000
6	DOKUZ EYLÜL	421.122.000
7	ATATÜRK	382.000.000
8	ANADOLU	378.833.000
9	MARMARA	373.529.000
10	SELÇUK	342.805.000

94	KİLİS 7 ARALIK	51.913.000
95	BAYBURT	50.703.000
96	IĞDIR	50.384.000
97	ARDAHAN	49.797.000
98	ŞIRNAK	49.609.000
99	HAKKARİ	49.088.000
100	ERZURUM TEKNİK	41.141.000
101	ADANA BİLİM TEK.	41.018.000
102	BURSA TEKNİK	34.207.000
103	A. SOSYAL BİL.	30.495.000
104	TÜRK ALMAN	29.598.000

TOPLAM

16.939.010.000

2013 yılı üniversite kütüphane yayın alım bütçeleri

- Toplam: 86M TL
 - 20,3M TL basılı (%24)
 - 65,7M TL elektronik (%76)
- Üniversite bütçelerinin binde 2'si ile yüzde 2,96'sı
- Bütçesi 1M TL'nin üzerinde 6 kütüphane var
- Ranj: 11.405 TL ile 5.018.439 TL arası

ABD/Kanada üniversiteleri yayın alım bütçeleri

ARL Library Materials Expenditures						
2003			2011		Increase	
1	Harvard	\$26,534,161	1	Harvard*	\$31,223,654	18%
2	Yale	\$24,965,321	2	Yale*	\$30,838,698	24%
3	Michigan	\$19,235,775	3	Toronto	\$26,935,915	68%
4	UC Berkeley	\$16,291,361	4	Columbia*	\$26,655,182	77%
5	Toronto	\$16,060,860	5	Michigan*	\$24,744,107	29%
6	Penn State	\$15,407,047	6	Princeton	\$23,505,803	83%
7	Columbia	\$15,054,531	7	NYU	\$21,818,363	73%
8	Cornell	\$13,582,562	8	Alberta	\$20,424,599	119%
9	Princeton	\$12,866,304	9	USC	\$20,080,312	67%
10	UT Austin	\$12,688,944	10	Chicago	\$18,680,779	48%
11	UCLA	\$12,672,517	11	Penn State	\$18,336,588	19%
12	NYU	\$12,645,171	12	Duke*	\$18,112,394	44%
13	Chicago	\$12,605,544	13	Texas A&M	\$17,923,344	41%
14	Duke	\$12,545,843	14	UC Berkeley	\$17,661,578	8%
15	Indiana	\$12,520,640	15	UT Austin	\$17,441,272	37%

*UC Berkeley Library Peer Institution

Source: Association of Research Libraries

Table 6: Changes in Library materials expenditures between 2003 and 2011

Erişim ... Erişim ... Erişim

- Türkiye'deki üniversitelerin dönüşümü . . .
- Kaliforniya Üniv. Berkeley Kütüphanesinde
 - 2012'de 2,7M ödünç kitap verilmiş, 33M makale indirilmiş, 13M USD lisans ücreti ödenmiş
- ULAKBİM'de
 - 2012'de 16M makale indirilmiş, yaklaşık 42M TL lisans ücreti ödenmiş
- ANKOS'ta 2012'de yaklaşık 12M makale indirilmiş ve muhtemelen yaklaşık 60M? TL lisans ücreti ödenmiş
- Berkeley'de 36K öğrenci, 2K ö. üyesi kişi başı 868 makale indirmişler
- TR'de 4,5M öğrenci, 130K ö. üyesi kişi başı 6 makale indirmişler

Sonuç

- Ölçek ekonomisinden yararlanılması
- Açık erişim alt yapısının ve politikasının kurulması/geliştirilmesi
- Kütüphanecilerin, veri ve bilgi yöneticilerinin eğitimi için programların geliştirilmesi, desteklenmesi
- Mevcut durumdan düzenli dijital bilgi hizmetlerine geçiş
 - Erişim ve hizmet kalitesini koruma
 - Basılı dermeleri uygun büyüklükte tutma
 - Açık bilime destek
 - Kütüphane hizmetlerinin evrilmesi
 - Personel ve mekanın yeniden değerlendirilmesi

Kaynaklar

- Akbaytürk Çanak, T. Ve diğerleri (2014). 2023'e Doğru Türkiye'de Üniversite Kütüphaneleri : Mevcut Durum, Sorunlar, Çözüm Yolları, Standartlar Toplantısı 9-10 Haziran 2014, YÖK Başkanlığı, Ankara.
<http://libguides.iyte.edu.tr/123456>
- Dempsey, L. (2008). Reconfiguring the Library Systems Environment. *portal: Libraries and the Academy*, 8(2). <http://www.oclc.org/content/dam/research/publications/library/2008/dempsey-portal.pdf?urlm=162916>
- Kohl, D. (2006). Where's the library? (Editorial). *The Journal of Academic Librarianship*, 32 (2): 117–118.
- *Open data access policies and strategies in the European Research Area and beyond*. (2013, August). http://www.science-metrix.com/pdf/SM_EC_OA_Data.pdf
- Reilly, S. (2012). Opportunities for Data Exchange: Optimising the conditions for data sharing.
<http://www.slideshare.net/libereurope/research-data-sharing-leru>
- Report of the Commission on the Future of the UC Berkeley Library. (2013, October).
http://evcp.berkeley.edu/sites/default/files/FINAL_CFUCBL_report_10.16.13.pdf
- Tenopir, C. ve diğerleri. (2010). University Investment in the Library, Phase II: An International Study of the Library's Value to the Grants Process.
http://libraryconnect.elsevier.com/sites/default/files/2010-06-whitepaper-roi2_0.pdf
- Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM). (2012 Yıllık raporu).
http://www.ulakbim.gov.tr/hakkimizda/faaliyet/faaliyet_oz_12.pdf
- University Leadership Council. (2011). Redefining the Academic Library: Managing the Migration to Digital Information Services. <http://www.uab.edu/library/images/documents/redefining-the-academic-library.pdf>